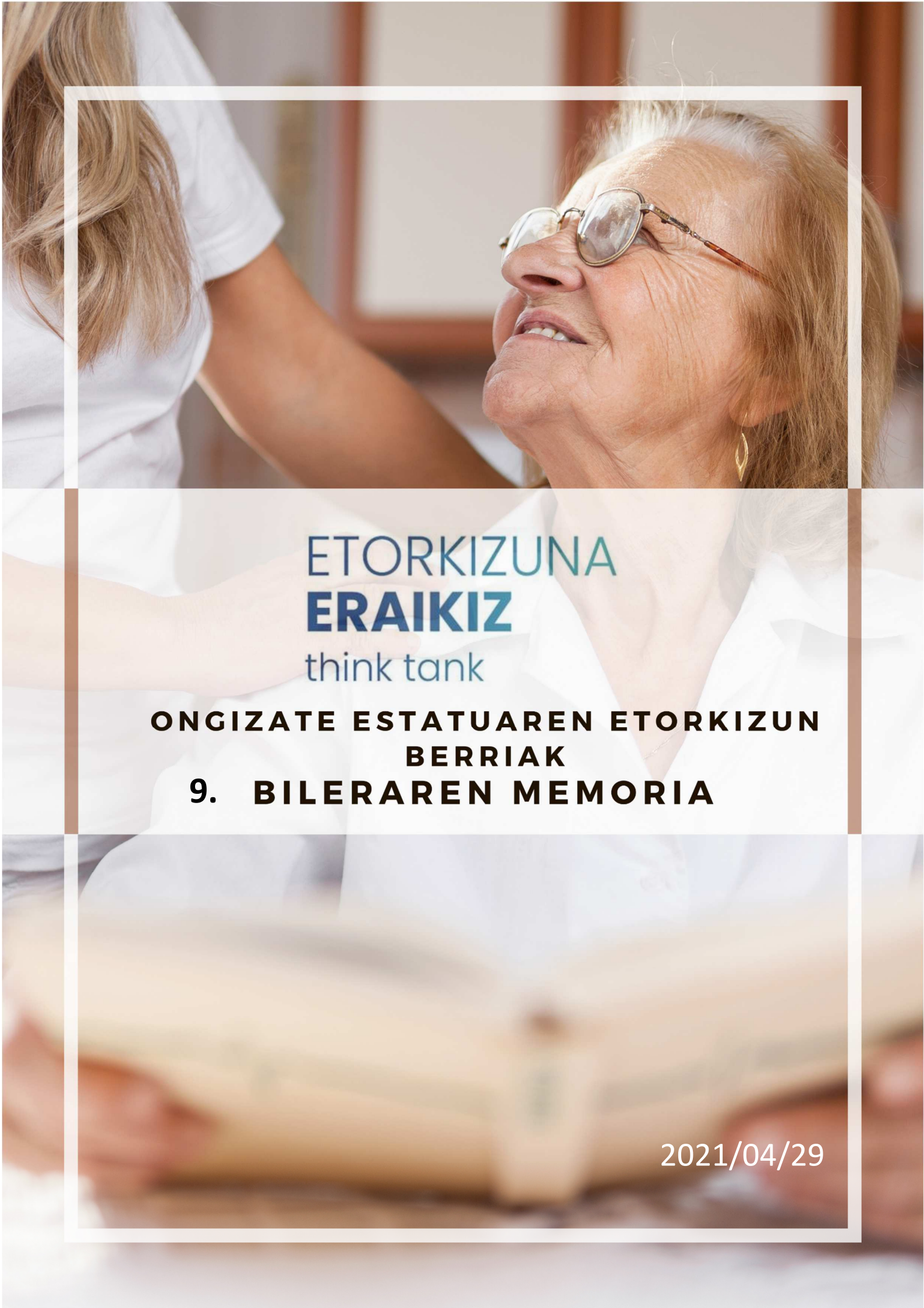

ETORKIZUNA
ERAIKIZ
think tank

**ONGIZATE ESTATUAREN ETORKIZUN
BERRIAK
9. BILERAREN MEMORIA**

2021/04/29

Edukia

1.	Egitaraua	3
2.	Parte hartzaileak	3
3.	Sarrera eta tailerraren aurkezpena	4
4.	Liburu Zuria egitea: Aurkibide analitikoa	4
5.	Plataforma digitalak eta trantsizio digitala	4
6.	Talde dinamika eta eztabaida	8
7.	Dinamikaren emaitzak	9
	Dinamikaren emaitzak	9
	1. taldea:	9
	2. taldea:	9
	3. taldea:	10
	4. taldea	10
8.	Talde dinamikaren feedbacka	11
9.	Think Tankaren ebaluazioa	15
10.	Balorazioa eta amaiera	15
11.	Eranskinak	17
a.	8. lan dokumentua	17
b.	Gizarte Politiketako diputatuak erabilitako aurkezpena	25
c.	Vicomtecheko ordezkariak eta ECO9k erabilitako aurkezpena	30

1. Egitaraua

Gaia	Aurkezlea/dinamizatzailea
Sarrera eta tailerraren aurkezpena	Maite Peña
Plataforma digitalak eta trantsizio digitala	Eduardo Carrasco eta Julian Florez
Talde dinamika eta eztabaida	Eduardo Carrasco eta Julian Florez
Think Tankaren ebaluazioa	Javier Castro-Spila
Balorazioa eta amaiera	Maite Peña

2. Parte hartzaileak

1.- Maite Peña

2.- Carlos Alfonso

3.- Javier Castro

4.- Lucía Martínez

5.- Andoni Zulaika

6.- Xanti Moriones

7.- Patxi Leturia

8.- Garikoitz Agote

9.- Josu Gago

10.- Gerardo Amunarriz

11.- Maria Muñoz

12.- Felix Arrieta

13.- Iñigo Kortabitarte

14.- Rakel San Sebastian

15.- Julian Florez

16.- Eduardo Carrasco

3. Sarrera eta tailerraren aurkezpena

Gizarte Politiketako diputatuak hasiera eman dio saioari, ongietorria eginez eztabaida taldeko partaide guztiei. Topaketaren ardatz nagusiak laburbildu ditu: lehenik eta behin, azaldu du Liburu Zuriaren gaia landuko dutela; liburu horrek Think Tankeko ikaskuntzak eta prestatu duten aurkibide analitikoa bilduko ditu. Jarraian, azaldu du Vicomtech-eko ordezkariak eta ECO9k plataforma digitalen eta trantsizio digitalaren inguruko aurkezpenari ekingo diotela. Gizarte Politiketako diputatuak gogorarazi du Vicomtecheko ordezkariak eta ECO9k galdera bat proposatuko dutela gogoeta egiteko, talde dinamikari hasiera emateko eta, ondoren, gogoetak partekatzeko, saioko parte hartzaile guztien artean. Gizarte Politiketako diputatuak adierazi du saioaren amaieran balorazio labur bat egingo dela Think Tankak lehen urtean izan duen ibilbideari buruz.

4. Liburu Zuria egitea: Aurkibide analitikoa

Saioari hasiera eman ondoren, Gizarte Politiketako diputatuak azaldu du zer eduki sartuko diren Liburu Zurian, dokumentua osatuko duten zazpi kapituluetan. [Power Pointaren diapositiba bat](#) erakutsi du, non adierazten baita printzipioz liburua zazpi kapitulutan banatzeko asmoa dutela.

5. Plataforma digitalak eta trantsizio digitala

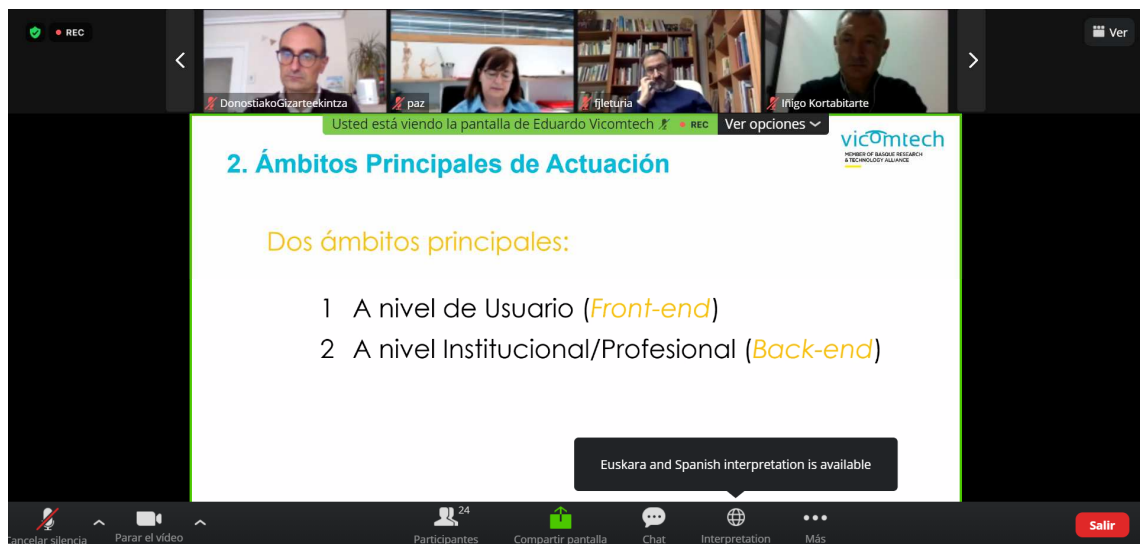
Liburu Zuriari buruzko zertzelada batzuk aurkeztu ondoren, Gizarte Politiketako diputatuak aurkeztu ditu ECO9 eta Vicomtecheko ordezkaria, zeinak arduratuko baitira saioko taldeen gogoeta dinamizatzear.

Plataforma digitalen eta trantsizio digitalaren inguruko aurkezpenari ekiteko, Vicomtecheko ordezkariak ongietorria eman die saioko parte hartzaile guztiei. Hasteko, galdera bat egin du, eta horren inguruan eztabaidatu beharko dute saioko parte hartzaileek: «*Lantalderako prestatu dugun galdera honako hau da: Zeintzuk dira hirugarren sektorean trantsizio digitala sustatzen duten ekintzak?*».

Galderaren inguruan hausnartu aurretik, parte hartzaileek testuingurua ezagutu behar dute, eta, horretarako, Vicomtecheko ordezkariak hitza eman dio ECO9ri. ECO9 hasi da eskerrak emanez Gizarte Politiketako diputatuari eta saioko partaide guztiei. Adierazi du agenda kondentsatu bat planifikatu dutela, landu beharreko puntu

askorekin. Hasteko, deskribatu du zer den Vicomtech eta zer lan egiten duten bertan: *«Vicomtechen 180 pertsona inguru gara, eta adimen artifizialaren arloan egiten dugu lan. Gure lan esparruak lotura estua du trantsizio digitalaren gaiarekin, baina ez da hori bakarrik: gizarte osoarekin ere zerikusi handia du. Adimen artifiziala auzi transbertsala da. Presentzia handia dugu industria sektorean, assisted technologies sektorean eta ekipamendu medikoaren konfigurazioan».*

Vicomtecheko gonbidatuak erreleboa hartu dio ECO9ri, aurkezpenarekin jarraitzeko eta gehiago sakontzeko bai Vicomtechek egiten duen lanean, bai eztabaida taldean landu beharreko gaietan. Azalpena banatu du Vicomtechen dituzten hainbat proiektutan, *Front End* eta *Back End* esparru nagusien barnean. Proiektu horien helburua da erabiltzailearen esperientzia hobetzea. Berriz ere, Vicomtecheko gonbidatuak arratsalde on esan die parte hartzaile guztiei, eta gaiari ekin dio, deskribatuz zer pisu duen teknologiak zainketen eremuan: *«Front End ikuspegitik, saiatzen gara batez ere erabiltzailearengana hurbiltzen eta haren egunerokotasunean laguntzen. Horregatik, hainbat teknologia aurkeztu ditugu: besteak beste, ahots bidezko interakzioa eta ikuspegi kognitiboa. Sistema horien bidez, keinuak, jarrerak eta hainbat egoera detekta daitezke».*

Teknologiaren eta erabiltzailearen arteko interakzioari buruz hitz egin ondoren, Vicomtecheko gonbidatuak hurrengo gaiari heldu dio, teknologiak beste eremu batzuetan duen erabilgarritasunari: *«Erakundeetan beste teknologia batzuk erabiltzen dira. Bereziki, datuekin lan egiten duten informazio sistemak».*

Vicomtecheko ordezkariak adierazi du Vicomtech saiatzen ari dela erabiltzailearen eta teknologiaren arteko interakzioa errazten, naturalagoa eta errazagoa izan dadin: *«Etxea ingurune adimendun bihurtzeko lanean ari gara, pertsonen haien autonomia areagotzen laguntzeko».*

Vicomtecheko ordezkariak azpimarratu du gero eta informazio gehiago lortzen ari direla erabiltzaileari hobeto laguntzeko. Hala ere, azpimarratu du gero eta neurgailu gehiago daudela: *«Hainbat neurgailu ditugu: esate baterako, robotika, sentsoreak, IOT... Mundu mailan, ekipamendu desberdintasuna areagotzen ari da. Zenbait sektoretarako, gailu elektronikoak garatzen ari dira, eta askotan ez dago loturarik bi horien artean».*

Azpimarratu du sistema komunak garatu beharra dagoela zerbitzuaren kalitatea hobetzeko: *«Ekipamendu kopuru handi hori aprobetxa dezakegu erabiltzaileak ahaldundzeko eta haiei sostengu hobea emateko. Lanean ari gara gizartean teknologiaren erabilera hobetzeko. Hobetzeko eremu asko dago: integrazioa eta konektibitatea, adibidez».*

Vicomtechen lantzen ari diren Europako proiektu baten berri eman du labor-labor Vicomtecheko ordezkariak: *«Plataforma bat lantzen ari gara zerbitzuak modu masiboan hedatzeko eta, hartara, zerbitzuak egunerokotasunean garatzeko. Negozio aukerak sortu nahi dizkiegu hainbat enpresari, denbora igaro ahala duten eboluzioan zehar. Europako 36 erakunde ari gara lanean proiektu horretan».*

The screenshot shows a Zoom meeting interface. At the top, there are four video thumbnails of participants: Andoni Zulaika, Koldo, Elena Basagoitia, and Maria Muñoz - Fundación Goye. Below the thumbnails, a presentation slide is displayed. The slide title is '4. Tendencias Tecnológicas: Back-end Perspectiva Europea'. The subtitle is 'A European Strategy for Data - Summary'. The slide content lists five points:

1. Data is at the centre of current transformation, and more is to come
-> **towards a data economy.**
2. It will bring enormous benefits for citizens (personalized medicine, proactive care, ...)
3. Person should be at the center.
4. In accordance with European values, fundamental rights and rules.
5. Trust & trustworthiness: only if they are confident that any personal data sharing in the EU will be subject to strict data protection rules (GDPR)

At the bottom of the slide, there is a text box that says 'Euskara and Spanish interpretation is available'. The Zoom interface at the bottom shows icons for 'Cancelar silencio', 'Parar el video', 'Participantes', 'Compartir pantalla', 'Chat', 'Interpretation', 'Más', and a red 'Salir' button.

Vicomtecheko ordezkariak adierazi du hainbat espaziok osatutako laguntza ekosistema bat dutela *Back Enderako*. Azaldu duenez, espazio horiek denak ahalegin guztia egiten ari dira erabiltzaile bakoitzaren arazoei irtenbidea emateko.

Bestalde, Vicomtecheko ordezkariak azpimarratu du arazo bat dagoela erakunde mailan: *«Prozesu asko ez dira digitalizatu. Hainbat jarduera ildo daude, baina komunikazio eta koordinazio falta ere badago. Bide horretan lan egin behar dugu: informazioa lerrokatu behar da aukera berriak lortu ahal izateko eta eraginkortasun galerari aurre egin ahal izateko»*. Dena den, Eduardo Carrascok errepikatu du teknologiak aukera asko eskaintzen dituela digitalizazio falta horri aurre egiteko: *«Sektorean esperientzia handia duen ekosistema aberats baten aurrean gaude. Teknologia digitalek egitura digital komun asko garatu dituzte, eta tresna horiekin aukera dugu lehen urratsak emateko. Teknologian inbertitzen jarraitu behar dugu»*.

Jarraian, esan du gure gizarteak teknologiaren eremuan erreferenteak bilatu behar dituela, hobetzen jarraitu ahal izateko: *«Burua altxatu behar dugu, eta Europako Batzordeak esaten diguna ikusi. Oraintxe bertan datuak eraldaketa digitalaren erdigunean daudela dio Europak»*.

Halaber, Vicomtecheko ordezkariak azpimarratu du oso garrantzitsua dela erabiltzailearengan zentratzea: *«Oso garrantzitsua iruditzen zaigu nabarmentzea pertsonak uneoro egon behar duela erdigunean. Sortzen den guztiak bat etorri behar du erabiltzailearekin»*. Datuak babesteko auziari heldu dio berriro: *«Datuak eskuragarri egon behar dira bai enpresa handi eta txikientzat, bai sektore publiko eta*

pribatuarentzat. Datuen eskuragarritasuna bermatzeko, konfiantza funtsezko elementua da. Datuak babesteko lege guztiak hartu behar dira kontuan. Informazioa behar dugu, etorkizuneko lehiakortasuna sustatuko duten ekosistema publiko eta pribatuak eraiki nahi baditugu. Merkatuan, badira gure ikuspegia errealitate bihurtzea ahalbidetu dezaketen tresnak».

Azaldu du ulertzen duela datuen lege erregulazioaren konplexutasuna. Bereizketa bat egin du auzi horren inguruan egon daitezkeen bi aldeen artean: erabiltzailea eta enpresa. Vicomtecheko ordezkariak adierazi du, bi aldeen artean konfiantza sortzeko, erabiltzailearen ahalduz eragin behar dela: *«Erabiltzailearen ahalduz izan behar da jarduteko ardatz nagusia. Alfabetatzean eta arreta pertsonalizatzean lan egin beharra dago».*

Era berean, adierazi du lankidetzak publiko-pribatua funtsezkoa dela datu transmisioa legez erregulatzeko: *«Jarraitu beharra dago ekosistemak antolatzen eta eragilearen arteko loturak sortzen. Hartara, prebentziorantz eboluzionatu ahal izango dugu, eta jasagarritasuna eta eraginkortasuna sortu ere bai».*

Aurkezpena amaitzeko, Vicomtecheko ordezkariak azaldu du gure gizartea une berezi batean dagoela, eta, une horretan, premiak eta aukerak oso agerikoak direla pentsa daitekeela: *«Premiek oztupoak gaingitzen dituzte. Gure ustez, tresna eta azpiegitura digitalak behar dira, digitalizaziora batu eta informazioan eta ezagutzean oinarritutako ekonomiara iritsi ahal izateko. Guretzat, alfabetatze digitala prozesu horren guztiaren gakoa da».*

6. Talde dinamika eta eztabaida

Vicomtecheko ordezkariak laburpen motz bat egin du gaur egun bizi dugun errealitateari buruz, parte hartzaileek lanerako testuinguru bat izan dezaten: *«4.0 gizartea eraikitzeko, digitalizazioa oso garrantzitsua da. Ibilbide orri bat egin behar dugu, ongizate estatua bermatzen duen gizarte horretara iristeko. Erabakitzen dugunak eragina izango du gure etorkizunean».*

Jarraian, ECO9k hartu du hitza: *«Ingurune horrek izan duen bilakaeraren laburpen oso motza da. European, informazio siloak oso zabaldua daude. Prozesu asko digitalizatu egin dira. Baina, zer lotura dago informazio siloen artean?».* ECO9k

aurkezpenaren hasieran azaldutako erronka definitu du, eta zera planteatu du: *«Nahi dugu zuek trantsizio digitalerako hiru gakoak zeintzuk diren xedatzea. Palankak eta oztopoak; erabiltzaileen gaitasun digitalak, gaitasun horien ondorioz sortzen diren arazoak... Has gaitezen eztabaidarekin; galderarik edo zalantzarik baduzue, prest gaude laguntzeko».*

7. Dinamikaren emaitzak

Eztabaida dinamikak 25 minutuko iraupena izan du.

Dinamikaren emaitzak

1. taldea:

1. taldeko bozeramaileak, ECO12k, hartu du hitza, eta Vicomtecheko ordezkariak egindako galderari eman dioten erantzuna azaldu du. Azpimarratu du oso elkarrikeria interesgarria izan dutela zainketen sektoreko erabiltzaileen eta profesionalen ahalduzaz buruz. Halaber, ECO12k azaldu duenez, 1. taldeak uste du oso garrantzitsua dela Europako datuen subiranotasuna indartzea, hartara gure lurraldeko datuen subiranotasuna ere indartzeko. ECO12k bi arrakala esanguratsu identifikatu ditu: adinarekin lotutakoa eta antolamenduari lotutakoa.

«Gehigarri eta enfoke berriak behar dira. Ahalduzazeko formakuntzaren egitura ongi definitu beharra dago. Prozesu honek lidergo publiko argi bat eskatzen du. Datuen kudeaketak sektore publikoaren erantzukizuna izan behar du, eta legegintzaldiko mugak gainditu behar ditu, denboran iraun dezan».

ECO14 1. taldeko kideak gehitu du garrantzitsua dela erakundearen arteko hitzarmen bat lortzea, datuak partekatu ahal izateko. Azpimarratu du datuen trukea beharrezkoa dela: *«Aitorpena egitean 10T eredu ematen dugu. Informazio truke hori bera estrapolatu behar da politika sozial eta soziosanitarioen arlora».*

2. taldea:

Vicomtecheko ordezkariak adierazi du bere taldean ibilbide orri bat landu dutela, planteatutako egoeraren testuinguruan aurrera egiteko. Azaldu du hiru gako nagusi definitu dituztela: *«Lehenengo gakoak da alfabetatzaren auzia, zeina elementu*

askori lotuta baitago. Ahalduntzea, dibulgazioa, erabilgarritasuna, irisgarritasuna eta motibazioa. Herritarrei helarazi behar zaizkie nabarmendutako elementu horien guztien onurak. Datu truketik onura asko atera daitezke».

«Bigarren gakoa konfiantza eta gardentasuna dira. Legeek pisu handia dute. Baina, legeez gain, konfiantza funtsezkoa da dena ondo joan dadin. Hirugarren puntua azpiegiturekin lotuta dago: nola lotu hari guztiak modu bizkorrean. Guztia dago eredu estandarrekin eta arkitekturarekin lotuta».

3. taldea:

3. taldeko bozeramaile ECO10ek adierazi duenez, lantaldean bi puntu bereizi dituzte, garrantzitsuen iruditu zaizkienak: «Alde batetik, sektore publikoak jarri behar ditu eredu estandarrek. Zaintzen arloan, pertsonen datuekin lan egiten da. Alde horretatik, bi ikuspegi daude: batak plataforma bereziak eraikitze joera du. Planteamendu hori zaila da lortzeko. Baina uste dugu bilakaera hori oinarritu daitekeela jada ezarritako eredu estandarretan, eta, hartara, aukera emango luke plataforma desberdinak elkarrekin bizitzeko eta kontaktua izateko. Hala ere, badago paradoxa bat: sektore publikoak zailtasunak ditu sistema horiek elkarri informazioa trukatzeko lortzeko. Gainontzekoentzat eredu izan nahi badu, auzi asko konpondu beharko dira».

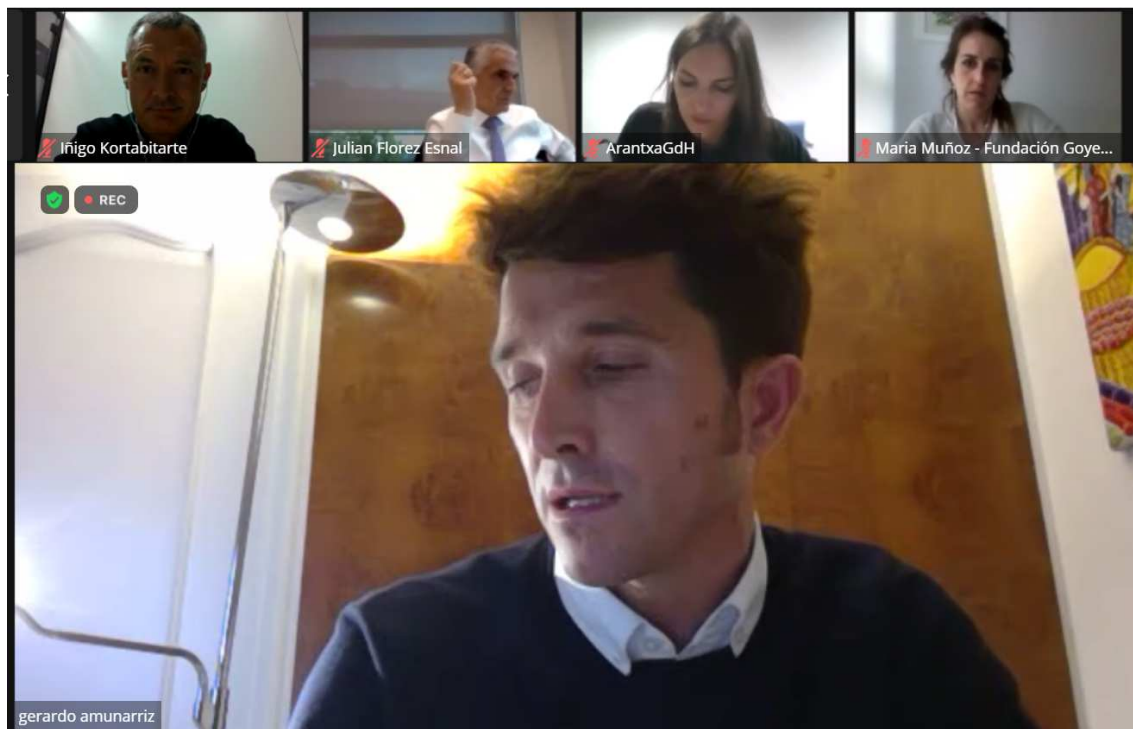
«Bigarren puntuan kultura digitalari buruz hitz egin dugu. Transformazio digitalari buruz mintzatzean, kulturari eta trebetasun digitalei buruz hitz egiteko joera dugu. Baina zertarako balio du erabiltzaileak trebetasun digitaletan entrenatzeak, ez badago kultura digitalik? Garrantzitsua iruditzen zaigu eredu estandar digitalen marko bat sortzea mundu mailan. Teknologia erabilgarria izan beharko luke erabiltzaileentzat, eta giza esentziari eutsi beharko lioke».

4. taldea

ECO16k, 4. taldeko bozeramaileak, azaldu du talde lanean hausnarketa osagarriak egin dituztela: «Alde batetik, definitu dugu zeintzuk diren lortu nahi ditugun emaitzak. Gure helburua da teknologia eta digitalizazioa baliagarri izatea pertsonen bizi kalitatea eta ongizatea hobetzeko».

«Bigarrenik, eztabaidatu dugu lidergoa nork eraman beharko lukeen: gure ustez, lidergoak publikoa izan behar du. Informazioa elkarrekin partekatu eta aurrera egin behar dugu. Estandarren bat jarri beharko da elkarrekin informazioa trukatzeko gaitasun hori lortzeko».

«Azkenik, uste dugu datuen eta informazioaren arteko aldea markatu behar dela. Sisteman lantzen den elkarreragin mailaren arabera, bizi kalitatearen eta ongizatearen helburuak aldatu egiten dira. Jakin behar da fokua non eta zer mailatan jarri. Jasotzen dugun informazioari esker, prebentziozko politikak sustatu ahal izango ditugu, politika erreaktiboen ordeztu. Politikak adostu behar dira, arazoak gain-gainean ez daudenean jarduteko».

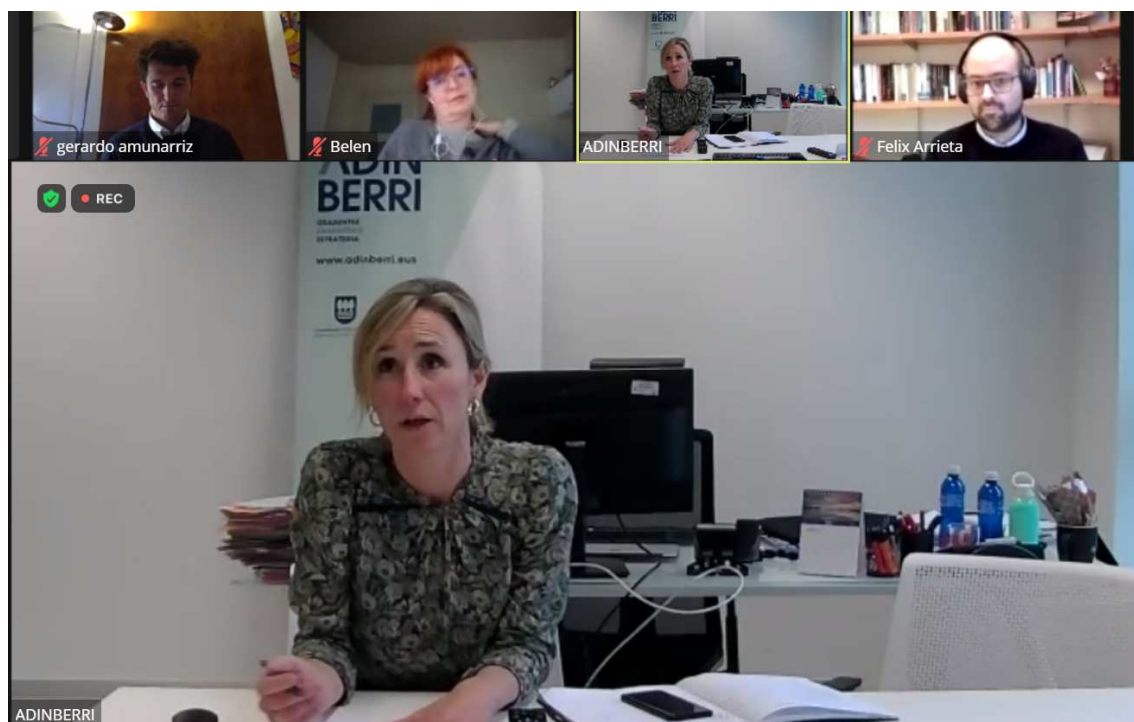

8. Talde dinamikaren feedbacka

Gizarte Politiketako diputatuak eskerrak eman dizkie parte hartzaile guztiei haien esku hartzeagatik, eta planteatutako gai batzuei erantzun die: *«Oso zaila da datuak partekatzea Osakidetzarekin eta beste erakunde batzuekin. Datuen transmisioak arriskuan jartzen du hainbat ekimenen garapen abiadura».*

Txertaketarekin ere zailtasun handiak izan ditugu: batzuetan ez gara eraginkorrenak. Gure proiektuetako batean, Pasaia Lab-en, gai hori lantzen eta horren inguruan eztabaidatzen aritu dira». Gizarte Politiketako diputatuak hitza eman dio DFG1 partaideari, eta eskatu dio konta dezala zer ikusten duten: ea partekatzeko moduko emailza interesgarririk dagoen. Gizarte Politiketako diputatuak adierazi du aurrerapenak jazotzen direnean partekatu egin behar direla, txikiak izanda ere.

DFG1ek adierazi du datuak kudeatzeko batzorde tekniko bat garatu dutela, non hainbat erakundek hartzen baitute parte. «Gaur goizean bilera bat izan dugu, eta hausnarketa oso interesgarriak partekatu ditugu bertan. Gure ustez, aurrerapenak egon daitezen, funtsezkoa da datuak partekatzea. Data lake bat sortu dugu sistema guztietako datu guztiak partekatzeko. Koordinazio soziosanitarioak ibilbide luzea du data lake horien kudeaketan. Izan ere, arlo horretan zailtasun asko dituzte: datuak eta horien titulartasuna kontrolatu behar dira».

DFG4 partaideak gehitu duenez, goizeko bilera horretan alternatiba bat eztabaidatu dute, esperientzia pilotu bat osatzeko behar diren datuei aurre egiteko. Esperientzia pilotu hori Pasaia Herri Laben egingo dute, gaixotasun mota desberdinak dituzten pertsonekin: «Erabaki dugu hartara identifikatu ahal izango ditugula zer kasu

zehatz ditugun eta zer datu behar diren lehen mailako arreta eta bigarren mailakoa konektatzeko. Esperientzia pilotu horrek erakutsiko liguke zer bide jarraitu dezakegun aurrera egiteko arreta soziosanitarioko datuen erabileran. Helburua ez da bestearen datuez jabetzea, baizik eta datu horiek erabiltzea berariazko konponbideak emateko».

DFG6k azpimarratu du zailtasunak izan dituztela datu laku horretara iristeko: *«Erabiltzaileak profesional bat baino gehiagoren osasun arreta behar duenean, datuak izatea beharrezkoa da. Horretarako modurik errazena datuak elkarrekin trukatzeko litzateke. Arketipo zehatz batekin zaila da erabiltzaile jakin batzuek iristea».*

Vicomtecheko ordezkariak adierazi du posible dela datuak datu baseetan garatzea eta erabiltzea: *«Gutxi gorabeherako datu federatuek ahalbidetzen digute datuen erabileran aurrera egitea. Horiek erabili ditzakegu. Ez da datuez jabetzea, baizik eta datuak erabiltzea, erabiltzaileari ematen zaion arreta garatzen jarraitzeko».*

ECO9k nabarmendu du, azpiegiturak subiranoak izan arren, konektatuta eta partekatzeke prest egon behar dutela: *«Pertsonen eragiten dieten auzietan, ados jarri beharra dugu. Erabaki behar dugu nola konektatuko garen, eta zer lengoaiatan. Nola titulizatuko ditugun datu berriak, eta nola gordeko ditugun. Osasun krisia oso gogorra izan arren, lagundu egin digu datuak babesteko prozesuan gehiago eragiten. Batak bestea ulertu ahal izateko, lengoia komun bat erabili behar dugu, batez ere datuei dagokienez. Ez da digitalizazio auzia soilik, komunikazio auzia ere bada».* Bestalde, adierazi du datu maila desberdinak daudela: *«Alde batetik, pertsonen datuak daude. Bestetik, erakundeena. Instituzioek ere zerbitzu jakin batzuk eman behar dituzte. Horregatik, hainbat datu maila daude».*

ECO7k hartu du hitza, eta azpimarratu du ondo zehaztu behar dela erabiltzaileen subiranotasuna: *«Pertsonak erdigunean badaude, ulertzen da datuak pertsonarenak direla. Oso ahulezia egoera konplexuetan dauden pertsonekin egiten dugu lan. Pertsona horiek beren datuak eman ditzakete, hori egiten ari direla ulertu gabe. Horrek zaurgarriago egiten ditu. Erabiltzaileei prestakuntza eskaini behar zaie, beren datuei buruzko eskubideak zeintzuk diren jakin dezaten».*

ECO7k aipatutakoaren harira, DFG3k azpimarratu du herritarrek eskubideak galtzen ari direla digitalizazioaren ondorioz: *«SMSak bidaltzen ari dira jendea txertoa hartzerantz deitzeko. Ondorioz, pertsona batzuk baztertuta geratzen ari dira. Laburbilduz,*

zenbait pertsona gizartetik kanpo geratzen ari dira. Helburuak beti izan behar du pertsonen ematen zaien arreta hobetzea».

ECO9k gogorarazi du prozesu hori eraikitzen ari dela, eta, horregatik, akatsak egiten jarraitzen dela. Esan du erabaki behar dela nola integratuko diren datuak erakundeetan.

DFG3k hitza hartu du, esanez arreta hobetzeko formula ezin dela izan kostuak hobetzeko formula bat: *«Arreta ezin da baztertzailea izan. Erabiltzaileak nahiago badu arreta aurrez aurre jasotzea, hala artatu beharko dute. Digitalizazioan aurrera egin behar da, baina aukera eman behar du atentzioan ere aurrera egiteko».*

ECO7k, talde dinamikaren ondorengo eztabaida amaitzeko, esan du lanean beti saiatzen dela erabiltzailea ahalduntzen: *«Etxebizitza txosten bat egiteko hiru egun behar izaten ditut. Ez zaila delako, baizik eta nahi dudalako erabiltzaileak txostena ulertzea. Klik egitean, nahi dut erabiltzaileak berak egitea».*

Gizarte Politiketako diputatuak, hasteko, taldeetan eztabaidatutako gaiak laburbildu ditu: *«Egin beharreko lana dago, eta arrisku batzuk ditu. Nolanahi ere,*

balantzan jarrita, onura asko ditu. Konfiantza ez da garatu behar datuak ematen dituen erabiltzailearekin bakarrik. Gainerako bidelagunekin ere garatu beharra dago».

9. Think Tankaren ebaluazioa

DFG4k hartu du hitza, eta ebaluazio prozesuaren testuingurua azaldu du, Think Tanka bera ebaluatuko dela adieraziz.

Gizarte Politiketako diputatuak azaldu du zenbait helburu planteatu direla, zeinak eboluzionatzen joan baitira: «*Arazo agenda bat dugu, eta denboran aurrera egin ahala aldatzen joan gara*». Gizarte Politiketako diputatuaren arabera, koronabirusaren krisiaren eraginari buruzko balantze bat egin da. Azaldu du lantalde desberdinetan prozesua ebaluatu eta uneko beharretara moldatu dutela:

- Ezagutza sortu dute adituekin batera, hainbat arazori erantzuteko.
- Metodologia aldatu egin da, parte hartzaileek eskaturik.
- Liburu Zuriari buruzko hainbat gomendio jaso eta kontuan hartu dira, eta urteko indizea planteatu da. Era berean, Gizarte Politiketako diputatuak galdetegi bat betetzeko proposatu die parte hartzaileei, indizearekin batera edozein iritzi emateko.

10. Balorazioa eta amaiera

Gizarte Politiketako diputatuak adierazi du bilera amaitutzat eman daitekeela. Esan du hurrengo bileran etorkizuneko diseinuen gaia landuko dela; zehazki, arreta jarriko da etorkizuneko egoerak nola diseinatu daitezkeen lantzean. Azaldu duenez, horretarako kontuan hartu behar dira zenbait elementu, tartean Agenda 2030 eta trantsizio politikak. Horrez gain, esan du hurrengo bileran hitz egingo dela ebaluazioan jasotakoari buruz: «*Maiatzaren 26an aipatuko dugu zer iritzi duzuen Think Tankak hartu duen norabideari buruz, etorkizunari begira aldaketaren bat egiteko*».

DFG4k hitza hartu du, eta parte hartzaileak animatu ditu Think Tankeko ebaluazioa betetzera: «*Tailerraren emaitzekin batera bidaliko dizkizuegu gaurko saioko emaitzak. Tarte bat utziko dizuegu galdetegia lasai bete dezazuen*».

Bilera amaitzeko, Gizarte Politiketako diputatuak eskerrak eman dizkie parte hartzaile guztiei esku hartu izanagatik.

11. Eranskinak

a. 8. lan dokumentua

THINK TANK

Etorkizuneko lanari buruzko deliberazio prozesua: 8. lan dokumentua

(2021eko martxoaren 24a)

GIZARTE ZERBITZUEN GASTUA, FINANTZAKETA ETA JASANGARRITASUNA

1. Hausnarketarako testuingurua

Datozen urteetarako aurreikusitako gizarte zerbitzuen eskaeraren hazkundeak berekin ekarriko du, epe ertain eta luzera, gizarte babesaren sektore horretara baliabide ekonomikoen bolumen handiagoa bideratu beharra. Azken hamarkadetan, gizarte zerbitzuetako gastua gehiago hazi da gastu publikoko beste partida batzuk baino, eta BPGa edo diru-bilketa baino gehiago, bai zerbitzuen eskaintzaren eta eskariaren hazkundearen ondorioz, bai kostu unitarioen hazkundearen ondorioz. Esparru horretan, badirudi beharrezkoa dela zerbitzu publikoen arlo honetan gastuaren jasangarritasunari buruz hausnartzea, bereziki zahartzeari lotutako gastuari dagokionez.

Nolanahi ere, eztabaida hori testuinguruan kokatu behar da, beste elementu batzuk kontuan hartuta, hala nola gastu publiko osoaren hazkundera, eskariaren hazkundera edo beste herrialde batzuetan egiten diren gastu mailak. Gogoeta egin behar da, halaber, gastu publikoa zehazten duten faktoreei buruz (estaldurak, intentsitateak, unitateko kostuak eta ordainsari mailak, erabiltzaileen baterako ordainketa mailak...) eta beste herrialde batzuetan gizarte zerbitzuak finantzatzeko eta/edo planteatzen diren gastu hazkundearen aurreikuspenei aurre egiteko aplikatu diren estrategiei buruz: aseguru publikoak eta pribatuak, presio fiskalaren igoera, erabiltzaileen parte-hartze ekonomikoaren erregulazioa, efizientziaren hobekuntzak eta produktibitatea, arreta informala eta zainketen gaineko erantzukizun indibiduala indartzea, mendekotasunaren prebentzioa hobetzea... Gainera, beharrezkoa da gogoeta egitea jasangarritasunaren kontzeptuaz beraz eta horrek gizarte zerbitzuen eremuan duen aplikazioaz: zertaz ari gara gastuaren jasangarritasunik ezaz hitz egiten dugunean? Zer palanka ukitu behar dira jasangarritasuna bermatzeko?

2. Azken 20 urteetan gizarte zerbitzuetan izandako gastuaren igoera azaltzeko arrazoiak

2.1. Laguntzaren kalitatea hobetzea

Zerbitzuak ugartzeak (zerbitzuen eskaintza dibertsifikatzea) eta zerbitzuen kalitatea hobetzeak gastu soziala eta, bereziki, gizarte zerbitzuena handitzea eragin du.

Hobekuntza horrek zerbitzu berriak garatzea ez ezik, kualifikazio handiko langileak pixkanaka sartzea ere eskatzen du, eta horrek gizarte zerbitzuen kostuak eta gastuak handitzea dakar.

2.2. Gizarte eskubideen garapena hobetzea

Azken 20 urteetan, gizarte legeria garrantzitsua garatu da, eta, herritarren eskubide sozialak, oro har, eta kolektibo espezifikoak, bereziki, hobetzeaz gain, gizarte zerbitzuetan egindako gastua areagotu egin da, eskubide berri horiei erantzuteko. Adibidez, Mendekotasun Legea.

2.3. Ongizatearen Estatuaren eredua aldatzea

Azken 20 urteetan, gizarte ongizateko eredua aldatu egin da, gizarte eskubideak garatzeaz eta laguntzaren kalitatea hobetzeaz gain, arreta eta zaintzak instituzionalizatuz, lehen hirugarren sektoretik (modu ez bidezkoan eta desorekatuan) eta familietatik egiten ziren funtzioak (dagozkien kostuekin) bere gain hartuz.

2.4. Mendekotasun maila handiagoko biztanleria haztea

Mendekotasun maila desberdinak dituzten pertsonen kopurua handitzeak (biztanleria osoaren % gisa) aldatu egin ditu gizarte zerbitzuetako gastuaren parametroak. Aldaketa horren ondorioz, mendekotasunera bideratutako gastua handitzeaz gain (zahartzea eta kronifikazioa), beste gizarte kolektibo zaugarri batzuetan (gizarte bazterketa) egindako gastua ere nabarmen murriztuko da.

2.5. Gizarte egoera ahulean dagoen biztanleria haztea

Ondoz ondoko krisi ekonomikoek (2008 eta COVID-19aren pandemia) eta migrazio krisiaren eraginez gizarte egoera ahulean dagoen biztanleria hazi izanak handitu egin du krisialdiek eta migrazioek ahuldutako pertsonen gizarte kohesio eta integrazio maila onargarria bermatzeko gastua.

2.6. Gizarte gastua handitzea eraginkortasun ezagatik

Azken 20 urteetan gastu soziala handitzea sistemaren eraginkortasun orokorraren ezaren ondorio ere izan daiteke, sistema ez baita modu ordenatuan eta koherentean garatu; izan ere, gizarte zerbitzuek bere gain hartzen dituzte ez dagozkien gastuak, eta diru sarreren bermetik edo gastu publiko eta pribatuko beste iturri batzuetatik finantzatu beharko liratekeenak. Horrez gain, zerbitzu mota berberetan gehiago gastatzeko joera dago (garapen kuantitatiboa), efizientzia eta eraginkortasun

arazoei erantzun gabe (garapen kualitatiboa). Ildo beretik, sistemak ez du prebentzio / aurre hartzeko eredu egokirik izan, eta horrek iraganeko eraginkortasun ezak etorkizunera eraman ditu (hau da, gaur egunera).

2.7. Aldaketak familiaren egiturari

Familiaren egitura gertatzen diren aldaketek zaintza sistemari eragiten diote (formalari nahiz informalari), eta eragin handia dute sistemaren baliabideetan, bai ordainketaren ikuspegitik (koordainketa), bai gastuaren ikuspegitik. Familiaren egitura aldatzeko joerek biztanleriaren zahartzearen joerek adinako garrantzia dute.

2.8. COVID-19aren krisiaren eragina

COVID-19aren krisiak, gastuaren aldetik izaera puntuala badu ere, gastu iturri gehigarri bat izan daiteke etorkizunean, krisiaren eragina gainditzeko, batez ere egoitza inguruneetan eta mendekotasun maila handiena duten adineko pertsonei dagokienez.

3. Gizarte zerbitzuen ereduak egindako gastuaren ikuspegitik dituen indarguneak eta ahulguneak

3.1. Indarguneak

Foru esparrua. Erakunde egitura (foru esparrua) sistemaren indargune bat da, eta eskumen tarte handiak ditu gizarte politika eta zerbitzuak diseinatzeko. Eskumenen potentzialtasun guztiak % 100ean aprobetxatu ez badira ere.

Lehentasun politikoa. Gizarte politikak Gipuzkoako Foru Aldundiaren politikaren ardatz nagusietako bat dira. Gizarte kohesioa lehentasun politikoa da lurraldean, eta hori indargune bat da gizarte zerbitzuen eredu gastuaren ikuspegitik garatzeko eta ebaluatzeko orduan. Horrez gain, adostasun politiko handia dago baliabideak zahartzearen eta desgaitasunaren arloetara bideratzeari buruz (ez da adostasun bera gizarte bazterketako gastuak handitu nahi direnean, adibidez).

Prestazioen eta zerbitzuen arteko oreka. Lehentasun politikoaren ondorioz, Gipuzkoako Foru Aldundiak baliabide garrantzitsuak bideratzen ditu gizarte kohesiora eta gizarte zerbitzuetara, erabilgarri dauden baliabideen guztizko ehuneko gisa, eta gastu hori nolabaiteko orekarekin egin da prestazioen eta gizarte zerbitzuen artean.

Gastua gizarte sektorera bideratzea. Gizarte kohesioaren ikuspegitik, gastua talde ahulenetara bideratzea sistemaren indargune bat da, gastua gehien behar dutenengana bideratzen duena, gizarte kohesioa handitzen baitu.

Sare informala. Gipuzkoako gizarte zerbitzuen sistemaren indarguneetako bat da zaintza sare informal garrantzitsu bat duela, eta sare hori ere indartu egin behar da.

Langile kualifikatuak. Gizarte zerbitzuen baliabideak kudeatzeko indargune bat da gizarte sistemako baliabideak kudeatzeko langile kualifikatuak izatea.

Esperientzia sendoa desgaitasunaren kudeaketan. Esperientzia sendoa dago desgaitasuna kudeatzeko arloan, bai etxeetara eta bai zentroetara bideratutako gizarte baliabideetan.

Kudeaketa publiko-pribatuaren eredu finkatua. Gipuzkoako gizarte zerbitzuek baliabideak kudeatzeko eredu finkatua dute, eta sektore publikoa sektore pribatuan eta sozialean oinarritzen da gastua exekutatzeko. Nahiz eta eredu horrek hobekuntzak behar dituen, Gipuzkoako sistemaren indargune bat da, gastua exekutatzeko eredu eraginkorrak garatzen lagundu dezakeena.

Kalitatezko hirugarren sektorea. Indargune bat da zerbitzuak ematen dituzten hirugarren sektoreko erakunde batzuk eskaerarekin eta gizarte zerbitzuen beharrekin batera garatu direla, kalitatezko eta ongi bideratutako zerbitzuak eskainiz.

3.2. Ahulguneak

Sistema teknologiko ahula. Hirugarren sektorearen, egoitza sektorearen eta, oro har, gizarte politiken garapen teknologikoa ahulgune bat da, eta gizarte zerbitzuen ereduari eragiten dio, eta horrek ondorioak ditu gastuan. Bai teknologiek gastua eraginkorrago egin eta aurrezkiak sor ditzaketelako, bai teknologietan inbertitzeak gastua handituko lukeelako. Etorkizunerako balantze garrantzitsua da hori.

Gastua eta haren eragina ez dira oso ikusgarriak. Gizarte zerbitzuen gastuari eta kostuen egiturari buruzko gizarte komunikazioko sistema ahula dago (administrazio publikoaren, familien eta sektore pribatuaren ekarpena barne).

Finantzaketa egitura heterogeneoa. EAEko beste lurralde historiko batzuekin alderatuta, Gipuzkoak gizarte zerbitzuetako gastua hobetu lezake lurraldeko BPGari dagokionez. Era berean, administrazio zentralak eta udalek gutxi samar parte

hartzen dute gizarte zerbitzuen gastu osoan. Gomendagarria litzateke oreka handiagoko eredu baterantz joatea (baita horrek eskumen esparruak aldatzea badakar ere).

Gutxien finkatutako gizarte zerbitzuen arloak. Gizarte zerbitzuak ez dira homogeneousak, ez esku hartzeko gaitasunari dagokionez, ez gauzatzeko gaitasunari eta gastuari dagokienez. Bereziki, gizarte zerbitzu guztiak barnean hartuko dituen zaintza politika bat garatzeko, ahulguneak ikusten dira zenbait arlotan, hala nola haurtzaroan (adingabeak), gaztaroan eta gizarteratzean.

Sistema soziosanitarioaren koordinazioa. Koordinazio soziosanitarioko sistemaren ahulguneek gizarte zerbitzuei lotutako baliabideak esleitzeari eta gauzatzeari eragiten diote. Koordinazioaren eraginkortasunik ezak eragin handia du gastuaren exekuzioan, eraginkortasunari dagokionez, baina baita eraginari dagokionez ere.

Finantza desoreka – zorpetzea. Sistemaren ahultasunetako bat Gipuzkoako Foru Aldundiaren nolabaiteko finantza desoreka da. Desoreka hori 2008ko krisiaren ondorioz sortu zen, eta batez besteko zorpetzeak gizarte zerbitzuei eragin diezaieke epe luzera.

«Komuna» denaren kontzientziarik eza. Gizarte zerbitzuak komuna den kulturen, elkartasunean eta ekonomia partekatuan oinarritzen dira. Gaur egun, indibidualismoa bultzatzeak eragina du komunaren kontzientzia horretan, eta gizarte zerbitzuei buruzko ikuspegi ez oso solidarioa bultzatzen du. Tentsio horrek eragina du gizarte zerbitzuetako inbertsioei eta gastuei buruzko kontzepzioan.

Azpiegituretan inbertitzearen pribilegioa, erkidego eremua baino lehen. Gizarte zerbitzuek azpiegituretan (eraikinetan, etab.) inbertitzeari eman diote lehentasuna, eremu komunitario eta sozialaren aurretik; zaintzaren dimentsio ukiezinak lehenetsi dituzte, ukigarrien aurretik. Orientazio aldaketa horrek gizarte zerbitzuetako inbertsio eta gastuen eredu berri bat dakar.

Ebaluazio ekonomikorako politikarik eza. Orain arte, ez dago gizarte zerbitzuen sistemaren ebaluazio ekonomikoa egiteko sistema publiko eta garden bat, aukera ematen duena prestazioen jarraipena egiteko baliabideen eta gastuen esleipenari buruzko informazioa emateko, eta gastuak bizi kalitatearen hobekuntzari dagokionez duen eragina ebaluatzeko. Tresna horiek, era berean, aukera emango

lukete etorkizuneko egoera kritikoak aurreikusteko/prebenitzeko, orainaldian zuzentzeko.

Gizarte zerbitzuen konplexutasuna. Gizarte zerbitzuen konplexutasuna, zerbitzuen kudeaketan eta estaldura ekonomikoan erabiltzaileek parte-hartze handia duten bitarteko figura ugariarekin, ordainketa zuzenen bidez erabiltzaileen autokudeaketa errazten duten sistema sinplifikatuak eduki beharrean.

4. Arreta eta zaintzarako eredu berri bat bultzatzeko finantzatu behar diren lehentasunezko arloak (trantsizioak)

4.1. Etxez etxeko laguntza indartzea

Etxeko arreta eta zaintza finantzatzeko esparru berri bat definitzea, eskaera berrietara eguneratuta eta etorkizunean eskaera handiagoa eta askotarikoagoa izango dela aurreikusita. Esparru horretan, etxean arreta emateko baliabideak (ekonomikoak eta instituzionalak), oro har, eta desgaitasuna duten pertsonentzako bizimodu independentearen eredua, bereziki, sustatu eta bultzatzea, etxebizitza irisgarri bat izateko eskubidearen bermeari, autonomia pertsonalerako laguntza produktuak izateari eta behar diren laguntza pertsonalei dagokienez, arreta berezia jarritz laguntza pertsonala sustatzean. Horrez gain, etxeko arretaren garapen horri ebaluazio sistema sendo eta garden batekin laguntzea, gastua eta eraginak publiko egin ahal izateko.

4.2. Adinekoen zerbitzurako teknologiak hobetzea

Teknologiak erakutsi du aliatu garrantzitsua dela gizarte zerbitzuen kudeaketa eraginkorragoa izateko eta gizarte zerbitzuak pertsonalizatzeko modu berriak bultzatzeko, adibidez, adimen artifiziala eta antzeko beste teknologia batzuk erabiliz. Prozesu horretan, finantzaketa estrategikorako modu berriak bultzatzea, hala nola hirugarren sektorea eta gizarte zerbitzuak digitalizatzea, prebentzioa eta komunitatearen esku-hartzea hobetzeko, eta datuen adimena erabiltzeko, gizarte politikak eraginkortasunez kudeatzeko eta diseinatzeko euskarri gisa.

4.3. Mendekotasunaren prebentzioa hobetzea

Mendekotasunaren prebentzio egokia (zahartze aktiboa eta osasungarria, adibidez) estrategia egokia da gizarte zerbitzuetako gastuak murrizteko eta gizarteko talde ahulentzako baliabideen esleipena hobetzeko. Zahartzearen ikuspegi integrala bultzatzea da helburua (lehen mailako arreta berriz diseinatzea, jarduera fisikoari buruzko aginduak, elikatzeko modu osasuntsuak, terapia klinikoak, besteak beste).

4.4. Egoitza eredua berriro definitzea

Egoitza eredu berri bat bultzatzea, honako hauek bermatzeko: erabiltzaileen oinarritzko eskubideak, beren bizitzako hainbat alderdiri buruz aukeratzeko askatasuna, komunitatean parte hartzea, baliabidearen kudeaketan parte hartzea, eta etxean arreta jasotzeko aukera.

4.5. Komunitate eredua eta gizarte kohesiorako eredua indartzea

Kultura indibidualista baten aurrerapenaren aurrean, beharrezkoa da zaintzaren gaineko eredu komunitarioak eta solidarioak indartzea, bai maila horizontalean (parekoen artean), bai maila bertikalean (belaunaldien artean). Eredu komunitarioa garatzeak, joera indibidualistak arintzeaz gain, gizarte kohesioa hobetzea ere ahalbidetzen du, baina gizartearen beraren parte-hartzetik abiatuta (ez administrazio publikoaren bultzada gisa soilik).

4.6. Zaintza informalak indartzea

Arreta eta zaintza informalak bultzatzea eta formalizatzea etorkizunean gizarte zerbitzuen gastua hobetu eta arinduko duen estrategia izan daiteke. Zaintza informalak indartzeko estrategia hori zaintzaren feminizazioa kontuan hartuta egin behar da, administrazio publikoak pertsona ahulenei arreta emateko duen zeregin garrantzitsua ukatu gabe.

4.7. Gizarte zerbitzuen finantzaketaren “egitura” berriro definitzea

Gizarte zerbitzuen finantzaketaren egiturari buruzko eztabaida irekia bultzatzea (zerga dimentsioei helduz), administrazio publikoaren maila desberdinen (estatukoa, autonomikoa, probintziakoa eta udalekoa), familien eta sektore pribatuaren parte-hartzea birdefinituko duena, gizarte zerbitzuen sistemaren epe luzerako oreka bermatzeko. Era berean, baliabideak esleitzeko eta ebaluatzeko tresnak berregituratzea, zuzeneko ordainketen ereduak eta erabiltzaileen autokudeaketa kontuan hartuta, behar dituzten zerbitzuei dagokienez.

4.8. Finantzaketaren fokalizazioa hobetzea

Gizarte zerbitzuei gero eta presio handiagoa egiten zaien testuinguru honetan, batez ere joera demografikoaren eta etorkinen hazkundearen ondorioz, beharrezkoa da gizarte zerbitzuen xede diren populazio objektiboak hobeto bideratzeko ahalegina egitea.

4.9. Zaintzetan erantzunkidetasuna sustatzea

Zaintzaile informalen lan ordutegien malgutasuna (presentziala – telelana) erraztuko duten kudeaketa tresnak bultzatzea, zaintzaileentzako prestazio eredu berriekin, inbertsioa eta gastuak kudeatzeko eredu berri bat birdefinituz.

4.10. Herritarren prestakuntza bultzatzea

Etxeak egokitzeko laguntza produktu eta teknologietako prestakuntza programak garatzea, etxeko zaintzak indartzeko. Horrez gain, programa horietan norberaren zaintzarako eta zahartze osasungarrirako ikaskuntza estrategiak sartzea.

4.11. Zaintza ekosistemei lehentasuna ematea

Zaintzako tokiko ekosistemak bultzatzea, zaintzaren dimentsio sozial, kultural eta konektiboak lehenesten dituztenak azpiegitura fisikoen (eraikinak) eta teknologikoen aurretik. Tokiko dimentsioaren aldeko apustua egitea, udalek prozesu horretan duten eginkizuna berriz aintzat hartuta (are udalen eskumen esparrua aldatuta eta ekosistema horiek sortzea errazteko baliabideak emanda ere).

.

- b. Gizarte Politiketako diputatuak erabilitako aurkezpena

ETORKIZUNA
ERAIKIZ

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Plataforma digitalak (ekosistemak) eta trantsizio digitala (erakundeak)

2021eko apirilaren 29a

Liburu Zuria: aurkibide analitikoa

1. **KAPITULUA: LIBURU ZURIAREN PRINTZPIO ORIENTATZAILEAK.** Kapitulu honetan, Liburu Zuriaren bost oinarriak deskribatzen dira.
2. **KAPITULUA: ONGIZATE ESTATUAREN ETORKIZUNAK.** Kapitulu honek biltzen ditu Think Tankean landutako etorkizuneko hiru agertoki.
3. **KAPITULUA: ZAITZEN PERTSONALIZAZIOA.** Kapitulu honetan bildu dira zainketak pertsonalizatzeari buruzko lantaldearen estrategiak.
4. **KAPITULUA: KOMUNITATEAK SORTZEA ZAITZAREN INGURUAN.** Kapitulu honek garapen komunitarioa sustatzeko estrategiak jasotzen ditu (autozainketa eta parte hartzea).

Liburu Zuria: aurkibide analitikoa

5. **KAPITULUA: ELKARLANEKO GOBERNANTZA ETA ZAITZA EKOSISTEMAK.** Gobernantza eta zaintza ekosistemak sustatzeko estrategiak bildu dira kapitulu honetan.
6. **KAPITULUA: TRANTSIZIOAREN KUDEAKETA GIZARTE POLITIKETAN.** Kapitulu honek biltzen ditu arreta- eta zaintza-eredu berri bat bultzatzera bideratutako 10 estrategiak.
7. **KAPITULUA: PARTAIDETZA BIDEZKO EBALUAZIOA ETA TRANTSIZIOAREN SAREKOA.** Kapitulu honek jasotzen ditu Zaintzen Ebaluaziorako Agentzia bat garatzera bideratutako printzipioak eta estrategiak, trantsizioa eta haren eraginak monitorizatzeko.

Plataforma digitalak eta trantsizio digitala hirugarren sektorean

Julian Flores eta Eduardo Carrasco

Talde lanerako galdera:

**Zein dira hirugarren sektorean
trantsizio digitala sustatzeko funtsezko hiru ekintzak?**

Think Tankaren ebaluazioa

Think Tankaren estrategia

1. COVID-19aren krisiaren eraginari buruzko balantze kolektiboa egitea
2. Arazoen agenda bat definitzea, arreta eta zaintzako eredu berri bateranzko trantsizioa bultzatzeko

DATA	THINK TANKAREN AGENDA
Azaroak 26	Pertsonak erdigunean: pertsonalizazioa, eskubideak eta bizi kalitatea
Abenduak 14	Zentrotik etxera: zentroak nola desinstituzionalizatu eta etxeetan nola eman laguntza nahikoa
Urtarrilak 28	Mataza askatzea: lurralde antolaketa, eskumen egitura eta erakunde arteko koordinazioa
Otsailak 25	Elkarlaneko gobernantza: ekosistemak eraikitzen
Martxoak 24	Sistemaren jasangarritasuna (benchmarking): joerak eta esperientziak
Apirilak 29	Plataforma digitala (ekosistemak) eta eraldaketa digitala (erakundeak)
Maiatzak 27	ETORKIZUNEN DISEINUA: Trantsizio agentokiak
Ekainak 24	LIBURU ZURIA: Liburu Zuria lehenera bertsioa baliozkotzea

Think Tankaren ebaluazioa

Think Tankaren estrategia

3. Ezagutza batera sortzea adituen iritziarekin, arazoen ikuspegi desberdinak eskaintzeko.
4. Egindako eztabaidak **Liburu Zurian** jasotzea. Liburu horrek ikuspegi bat eta gomendio multzo bat eskaintzen ditu, zaintza eredu berri bateranzko trantsizioa bultzatzeko.

Think Tankaren ebaluazioa

Think Tankaren helburuak

- O.1. Gizarte politiken eta arreta- eta zaintza-ereduaren etorkizunaren inguruko ezagutza berria sortzea
- O.2. Gipuzkoako Foru Aldundiaren gizarte politiken kudeaketa-eredu berri bat bultzatzeko estrategiak adostea

Ebaluazio metodologia

Online galdetegia, honako hauek ebaluatzen dituenak: a) Think Tankaren helburuen betetze maila, b) saioak eta horien funtzionamendua, eta c) lortutako produktuak.

ESKERRIK ASKO

c. Vicomtecheko ordezkariak eta ECO9k erabilitako aurkezpena

ETORKIZUNA
ERAIKIZ

THINK TANK
Plataforma Digitalak
eta Trantsizio Digitala

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

EDUKIA

1. Aurkezpena
2. Jarduketako esparru nagusiak
3. Joera teknologikoak: Front-end
4. Joera teknologikoak: Back-end
5. Azken oharak

Eztabaida

 graphicsvision.ai

1. Aurkezpena

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Ikerketa aplikatuko zentro bat gara, eta informazioaren teknologietan espezializatuta gaude: **adimen artifiziala, konputazio bisuala eta interakzio aurreratuak**

graphicsvision 3

APLIKAZIO ESPARRUAK

MANUFATURA ETA
PROZESUEN
INDUSTRIA

MUGIKORTASUN
ADIMENDUNA

OSASUN DIGITALA
ETA ZAHARTZEA

SEGURTASUN
DIGITALA

IKTAK ETA
MEDIA

graphicsvision 4

EDUKIA

1. Aurkezpena
2. **Jarduketako esparru nagusiak**
3. Joera teknologikoak: Front-end
4. Joera teknologikoak: Back-end
5. Azken oharra

Eztabaida

2. Jarduketako esparru nagusiak

Interakziorako bi esparru nagusi:

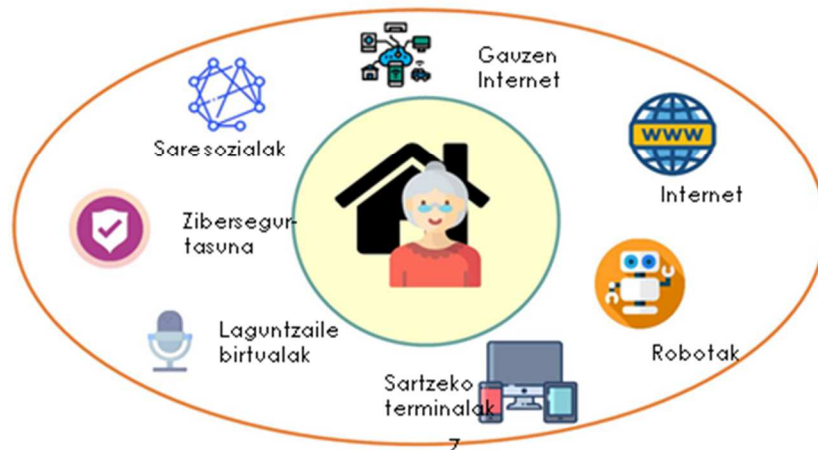
- 1 Erabiltzaile mailan (**Front-end**)
- 2 Maila instituzionalean/profesionalean (**Back-end**)

2. Jarduketako esparru nagusiak

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

a) Erabiltzaile mailan (front-end)

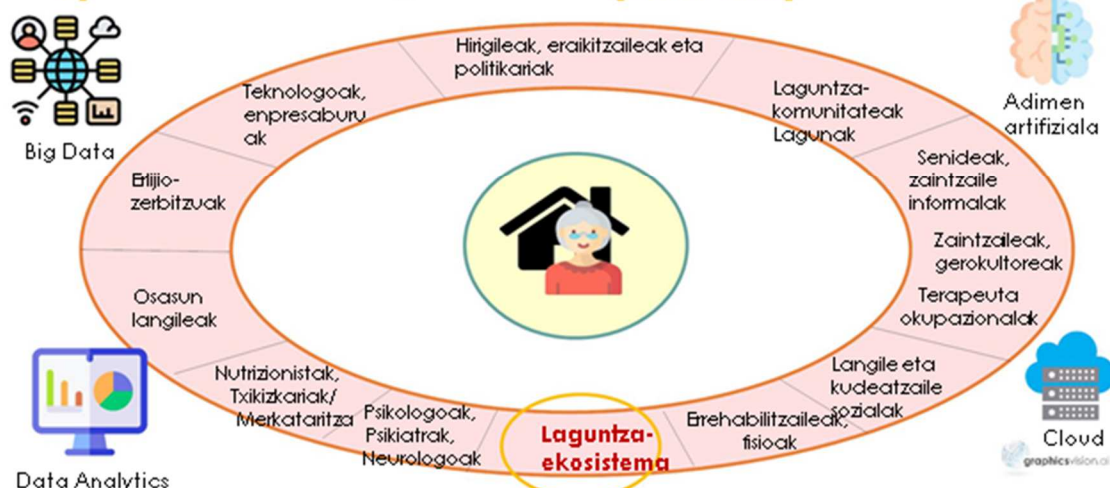

graphicsvision.ai

2. Jarduketako esparru nagusiak

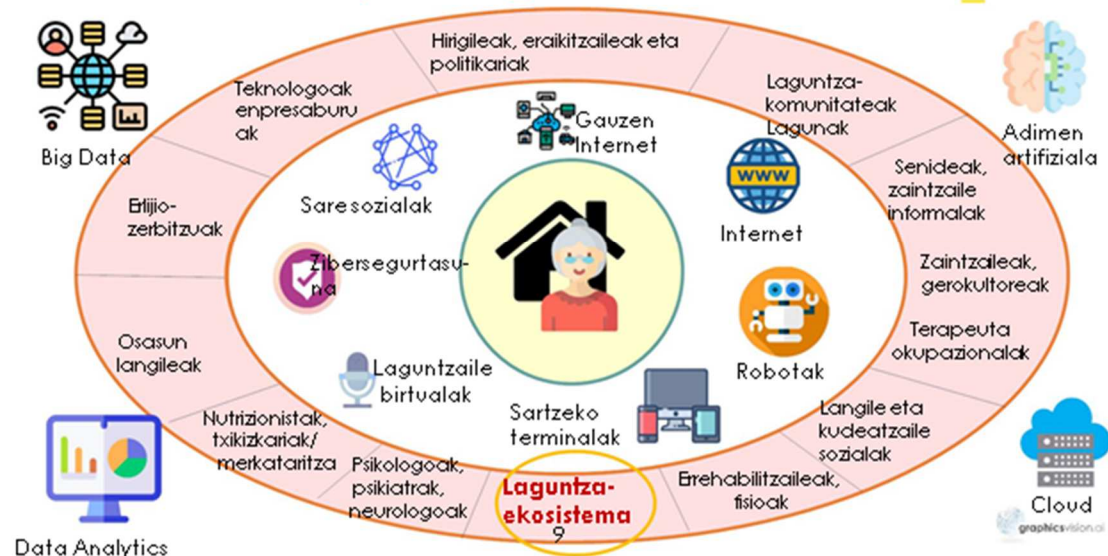
vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

b) Maila instituzionalean/profesionalean (Back-end)

Cloud
graphicsvision.ai

2. Jarduketako esparru nagusiak

EDUKIA

1. Aurkezpena
 2. Jarduketako esparru nagusiak
 3. Joera teknologikoak: Front-end
 4. Joera teknologikoak: Back-end
 5. Azken oharra
- Eztabaida

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

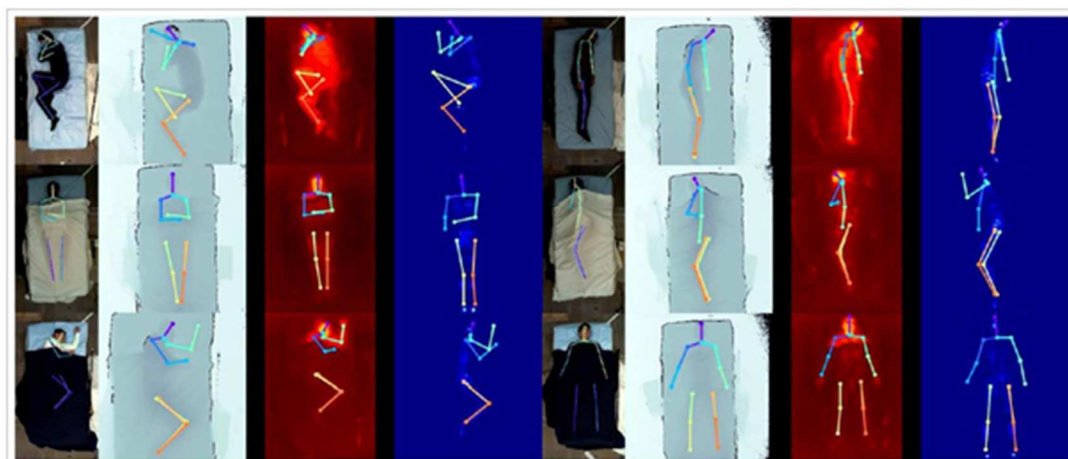

Ahots bidezko interakzioa eta laguntzaile pertsonalak

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Ikuspegi kognitiboa ez-inbaditzaile eta
segurua

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Interakzio naturala: Bideo proiektzioa 3D ukigarria

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Laguntza-ingurune adimendunak – Virtual Coach
(Captain)

I.A.

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Wearables and Medical Devices

15

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak : Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

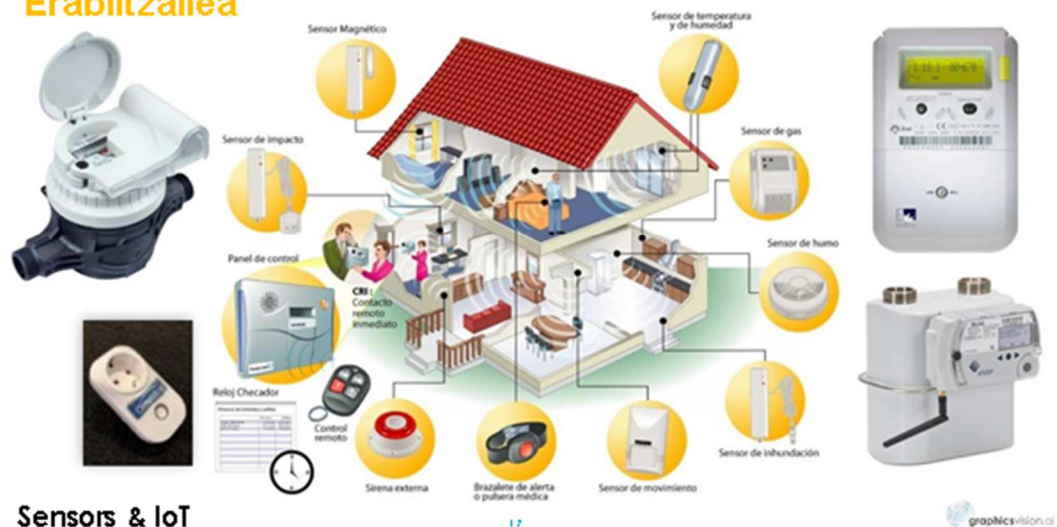

Robotak

16

graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak : Front-end Erabiltzailea

3. Joera teknologikoak: Front-end Erabiltzailea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Berri txarra:

- 1 Ekipamendu eta gailu elektronikoaren artean desberdintasun handia dago, eta biztanleriaren hainbat sektoretarako inolako loturarik gabe garatzen da.
- 2 Estandarrak falta dira eta, beraz, ez dago masa kritiko nahikorik.
- 3 Zerbitzuaren kalitatea hobetzeko enpresa eta produktu espezializatuak sortzeko zailtasuna.

Berri ona:

- 1 Aisialdiari, e-entretanimenduari, jokoei... lotutako kontsumo-elektronikoak erabiltzaileak ahalduntzen lagun diezaguke.
- 2 Teknologia digitalen eta komunikazio-digitalak teknologiaren erabilera sozializatzen ari dira gure gizartean.

Integrazio (konektibitatea) eta normalizazio estrategiak landu behar ditugu interfaze-taldeen artean maila fisikoan eta logikoan

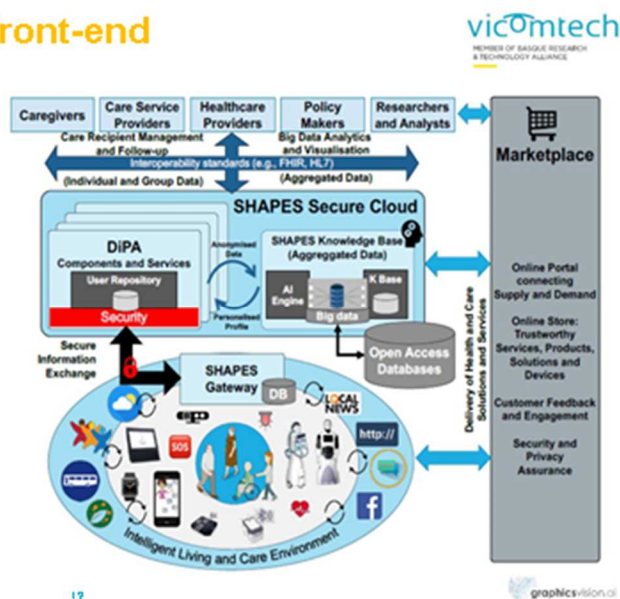
graphicsvision.ai

3. Joera teknologikoak: Front-end Adibidea

SHAPES (2019-2023)

Zahartze arloan laguntzeko zerbitzuei lotutako ekosistema bat garatzea Europa osorako.

<https://shapes2020.eu/>

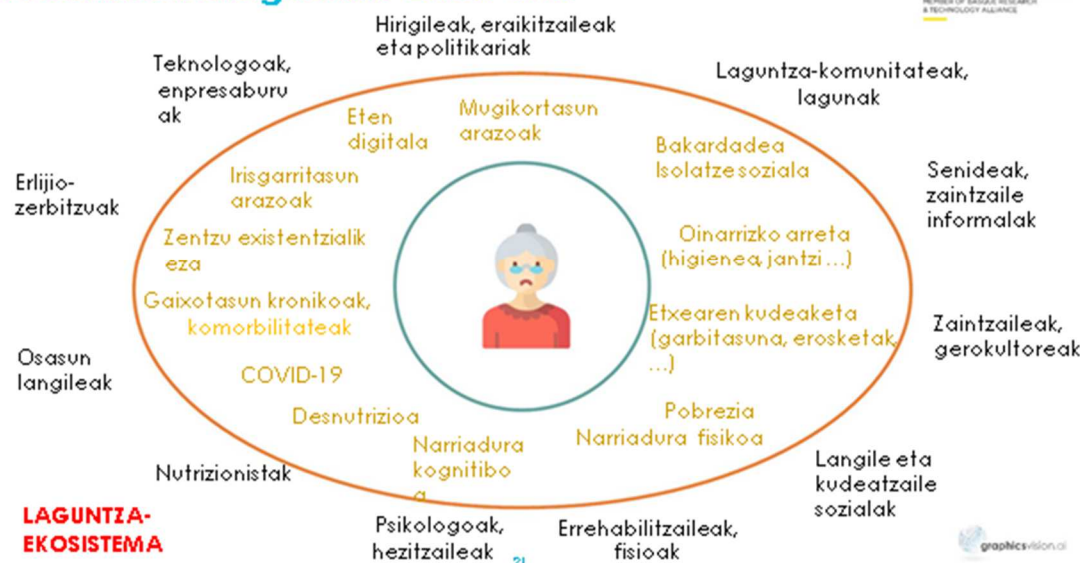

EDUKIA

1. Aurkezpena
 2. Jarduketako esparru nagusiak
 3. Joera teknologikoak: Front-end
 4. Joera teknologikoak: Back-end
 5. Azken oharak
- Eztabaida

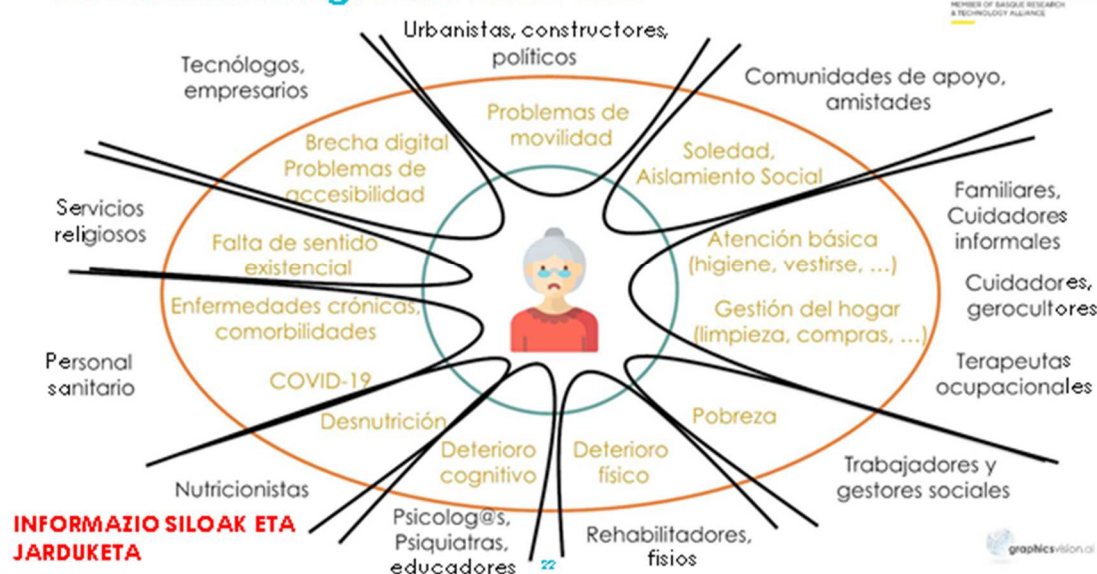
4. Joera teknologikoak: Back-end

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

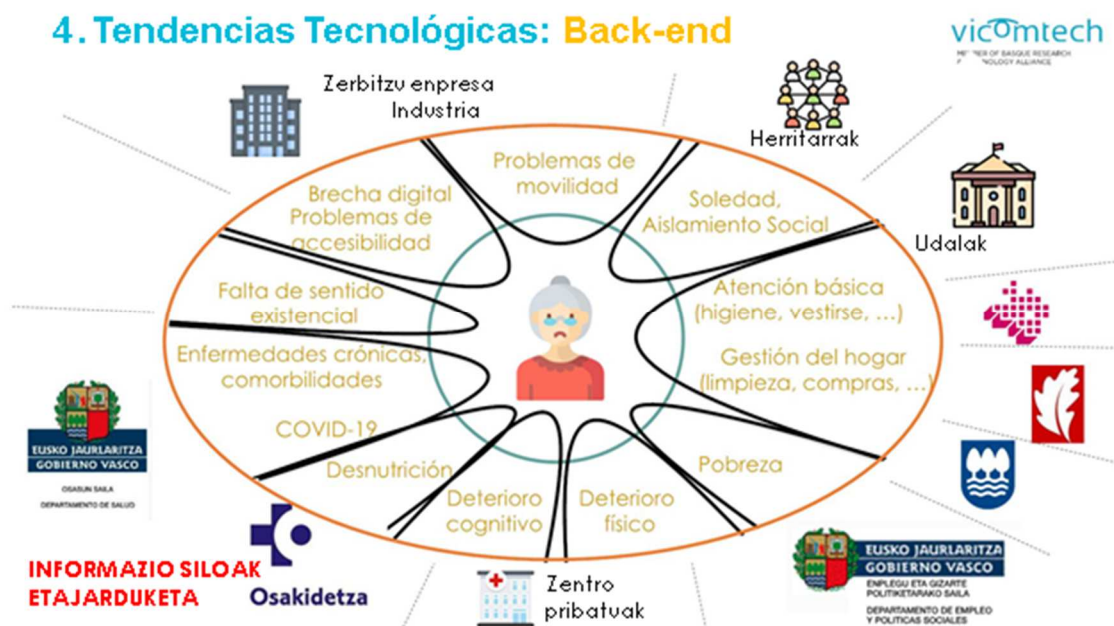

4. Joera teknologikoak: Back-end

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

4. Tendencias Tecnológicas: Back-end

4. Joera teknologikoak: Back-end

Berri txarra:

- 1 Informazio siloak eta jarduketa.
- 2 Komunikazio falta eta koordinatzeko arazoa erakunde eta enpresen artean.
- 3 Prozesu asko ez daude digitalizatuak. Loturarik gabeko arreta errektiboa.
- 4 Emandako zerbitzuen eraginkortasuna eta jasangarritasuna galtzea.

Berri ona:

- 1 Eskarmentu handiko elkarte aurreratu bateko kide gara.
- 2 Teknologia digitalek eta komunikazio-teknologiek lortutako heldutasun mailari esker, arazo horiei modu zorrotz, eraginkor eta jasangarrian heltzen zaie.

Teknologia berez ez da konponbidea.

Elkarlana, elkarizketa eta azpiegitura digital komunak eraikitzeak inbertitu behar dugu, egungo teknologia digitalek eta komunikazio digitalek eskaintzen diguten zerbitzuen potentzial osoa hedatzeko aukera ematen dute eta.

4. Tendencias Tecnológicas: Back-end Perspectiva Europea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Brussels, 19.2.2020
COM(2020) 66 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

A European strategy for data

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-european-strategy-data-19feb2020_en.pdf

25

4. Tendencias Tecnológicas: Back-end Perspectiva Europea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

A European Strategy for Data - Summary

1. Data is at the centre of current transformation, and more is to come
- > *towards a data economy*.
2. It will bring enormous benefits for citizens (*personalized medicine, proactive care, ...*)
3. Person should be at the center.
4. In accordance with European values, fundamental rights and rules.
5. Trust & trustworthiness: only if they are confident that any personal data sharing in the EU will be subject to full compliance with the EU's strict data protection rules (GDPR and others).

26

4. Tendencias Tecnológicas: Perspectiva Europea

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

A European Strategy for Data - Summary

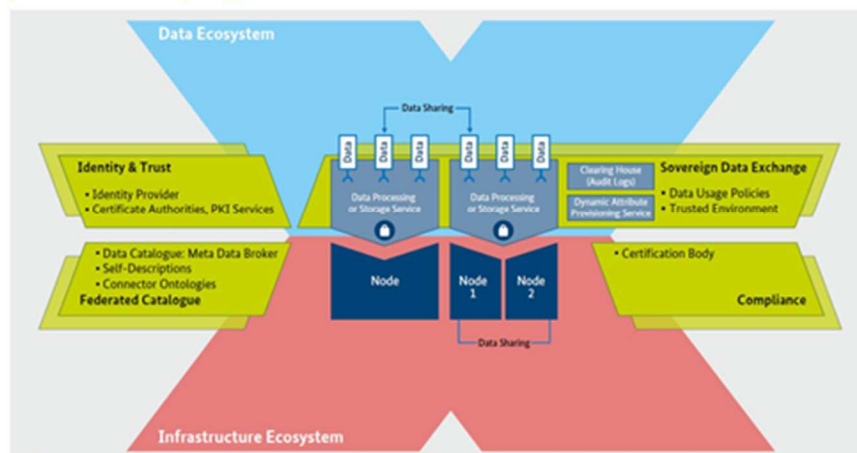
6. Data should be available to all – whether public or private, big or small, start-up or giant.
7. The EU can become a leading role in this new model.
8. It must act now.
9. The sources of competitiveness for the next decades in the data economy are determined now.
10. The ultimate goal is to lead to a single European Data Space and promote public-private ecosystems by creating new products and services.

27

graphicsvision.ai

4. Joera teknologikoak: Back-end Europako ikuspegia

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

European Strategy: GAIA-X Architecture Overview

28

graphicsvision.ai

EDUKIA

1. Aurkezpena
2. Jarduketako esparru nagusiak
3. Joera teknologikoak: Front-end
4. Joera teknologikoak: Back-end

5. Azken oharra

Eztabaida

5. Azken oharra: Front-end

Beharrak:

- A. Pertsona ahalduntzea jarduteko ardatz nagusi gisa.
- B. Erabiltzaileen eta hurbileko zirkuluaren alfabetizazioa eta ahalduntze digitala
- C. Arretaren pertsonalizazioa.
- D. Aurrez aurreko arreta, urrunekoa eta birtuala konbinatzea.
- E. Ekimen publiko-privatuari laguntzea sarbide, neurketa eta eraginkortasun estandarrak ezartzeko, masa kritiko nahikoa duen merkatu lehiakor bat sortze aldera.

5. Azken oharra: Back-end

Beharrak:

- A. Laguntzako ekosistema interdisziplinarrak eta koordinatuak sortzea/orkestratzea.
- B. Gaur egungo eragileak, zerbitzuak eta informazio siloak digitalizatzea eta konektatzea.
- C. **Erabiltzailearen inguruko** datuen espazio komun bat sortzea, informazioa gehitzea eta ebidentzia sortzea.
- D. Prebentzioa/Aurretiazko arreta sustatzea
- E. Hazkunde ekonomikoa sortzea
Jasangarritasuna/Erresilientzia

31

5. Azken oharra: hausnarketak

- Une berezibatean gaude. Gogoeta egiteko, erabakiak hartzeko, konpromisoa hartzeko eta norabide berriari ekiteko.
- Beharrak eta aukerak oso nabarmenak dira. Baita oztopoak eta erronkak ere. Uste dugu beharrek eta aukerak oztopoak gainditzen dituztela. Proaktiboak izateko, arriskuak hartzeko, inbertitzeko eta elkarrekin sortzeko unea da.
- Lankidetzaren, elkarrikeraren eta azpiegitura digitalen eraikuntzaren alde inbertitu behar dugu, premiei erotik heltzeko eta egungo teknologiek eskaintzen diguten zerbitzuen potentzial osoa hedatzeko.
- Azpiegitura digital horiek beharrezkoak dira informazioan eta ezagutzan oinarritutako ekonomia berri bat sortu, sostengatu eta bizkortzeko.

32

5. Azken oharra: hausnarketak

• Adostasuna bilatu behar dugu, bai nazioartean, bai erakundeetan. Ekimen publiko-pribatuari lagundu behar diogu sarbide, neurketa eta eraginkortasun estandarrek ezartzeko, masa kritiko nahikoa duen merkatu lehiakor bat sortze aldera.

• Ildo horretan, bat egin behar dugu [Datuen Europako Estrategiarekin eta informazio federatua eskuratzearekin](#).

• Azpiegitura horiek printzipio hauen gainean eraiki behar dira: gardentasuna, berdintasuna, inklusibotasuna, sarbide askea, jasangarritasuna, irisgarritasuna, pribatutasuna eta pertsonen oinarritzko eskubideen errespetua.

• Herriarrak/adineko pertsonak **digital literacy** eta **digital empowerment** arloetan prestatzeko konpromisoa hartu behar dugu.

5. Azken oharra: laburpena

• **Plataforma digitalek eta trantsizio digitalak funtsezko eginkizuna dute 4.0 Gizartea eraikitzean orduan.**

• 4.0 Gizartea: abiadura handian eboluzionatzen ari den gizarte batean bizi gara, eta aurre egin behar diogu gizarte jasangarria, erresilientea, indartsua eta ongizatearen egoera bermatuko duen **ibilbide-oria ezartzeko erronkari**.

Une berezi batean gaude. Gaur hartzen diren erabakiek eragin handia izango dute gure etorkizun indibidual eta kolektiboan.

vicomtech
MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

Debate

graphicsvision.ai

Eskerrik asko zuen arretagatik

Muchas gracias por vuestra atención

vicomtech

MEMBER OF BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

www.vicomtech.org

graphicsvision.ai